

Nem csupán Magyarország küzd a korai iskolaelgyás problémájával, az egész Unió számára fontos, hogy minél több magasan kvalifikált, innovatív polgára legyen.

Szükséges, hogy a hazai megoldások között kellő figyelmet és gondot fordítsunk azokra a helyzetekre, amelyekben előre bejósolható, hogy fennáll a korai iskolaelhagyás veszélye.

Ugyanakkor az egyes, esetleg sikeresen iskolát kezdő diákok életében is bekövetkezhetnek olyan események, amelyek az oktatási-képzési rendszerből kisodródásukhoz vezethetnek. Nekik egyedi figyelemre, támogatásra van szükségük.

Mindig lesznek olyanok is, akiknek az oktatás és képzés hagyományos keretei között nem sikerül középfokú végzettséget-képzettséget szerezni. Számukra szükséges egy újabb, második esély biztosítása.

QALL
Quality All

Mindenkinek, aki tehet az érdekében

MAGYARORSZÁG

EURÓPA

Bognár Mária: A korai iskolaelhagyás problematikája

Az alacsony iskolázottság társadalmi hatásai
A társadalmi (szociális) kiválasztás (rétegzés) lényegesen erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt. A társadalmi kiválasztás erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt. A társadalmi kiválasztás erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt.

Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei
Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei. Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei. Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei.

EU 2020 cél: a korai iskolaelhagyók arányának 10%-ra csökkentése

21. század igényei
A 21. század igényei. A 21. század igényei. A 21. század igényei.

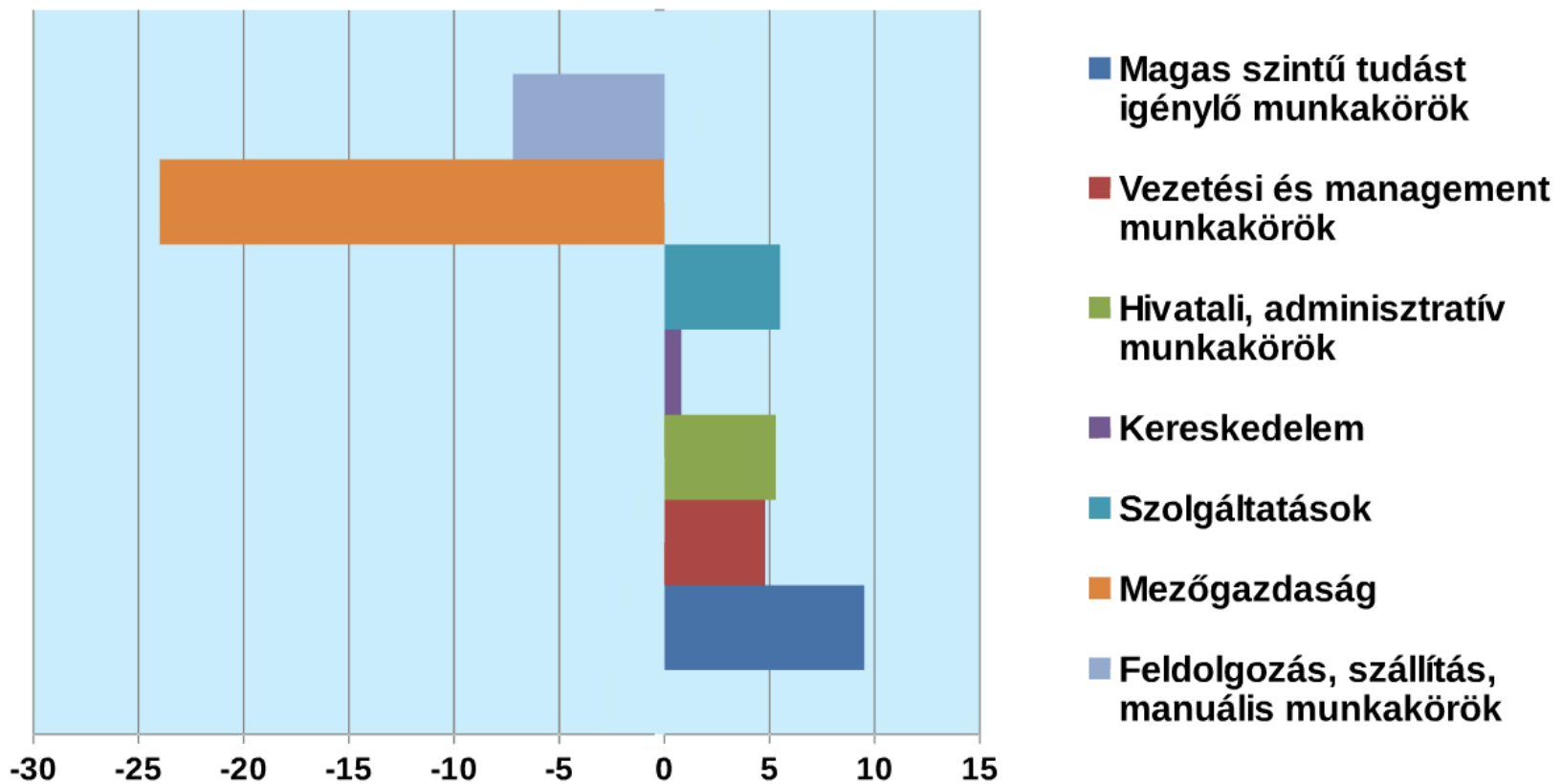
Problémák, megoldások

21. század igényei

A foglalkoztatási struktúra változása néhány OECD országban 1960 - 2009

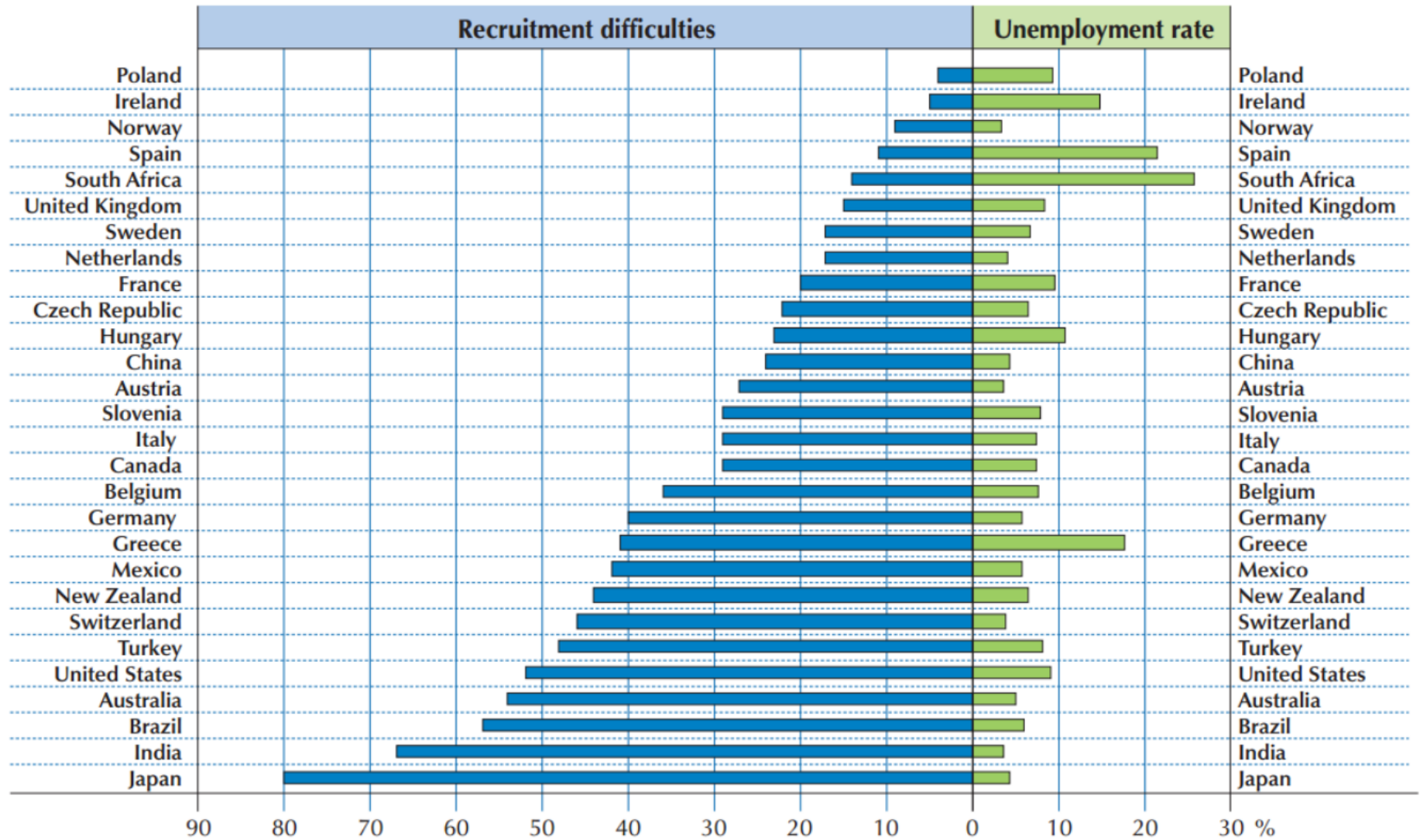

■ Figure 1.2 ■

Share of employers reporting recruitment difficulties and unemployment rates

Selected countries, 2010 and 2011

■ Share of employers reporting recruitment difficulties (2010) ■ Unemployment rates (2011, Q3)

A négy legfontosabb kompetencia a "4 K":

Kreativitás

Kritikus gondolkodás

Kommunikáció

Kooperáció

Az alacsony iskolázottság társadalmi hatásai

**A társadalom (munkapiac) innovációs (növekedési)
képesége alacsonyabb**

**Nehezebb a munkapiac munkaerő-igényét rugalmasan
biztosítani, növekedhet a munkanélküliség**

A költségvetés bevétele alacsonyabb: SZJA, ÁFA, járulékok

**További kimutatott összefüggések az iskolázottsági szint
és a társadalmi hatások között:**

Magasabb az anyagi
bűnelkövetési
hajlandóság

Magasabb az anyagi
bűnelkövetési
hajlandóság

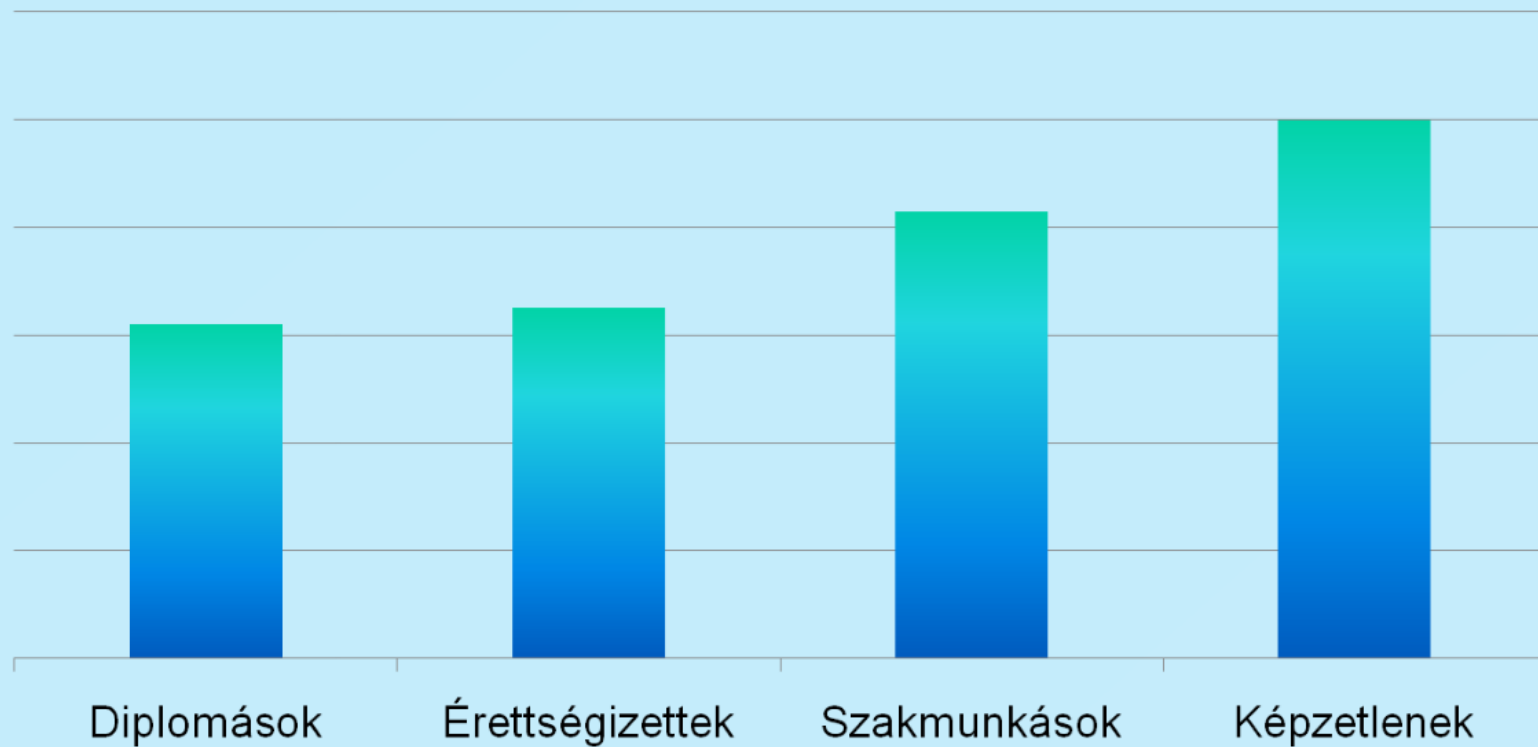
Magasabb az anyagi
bűnelkövetési
hajlandóság

Magasabb az anyagi
bűnelkövetési
hajlandóság

Rosszabb egészségi
állapot, a halandósági
életkor alacsonyabb

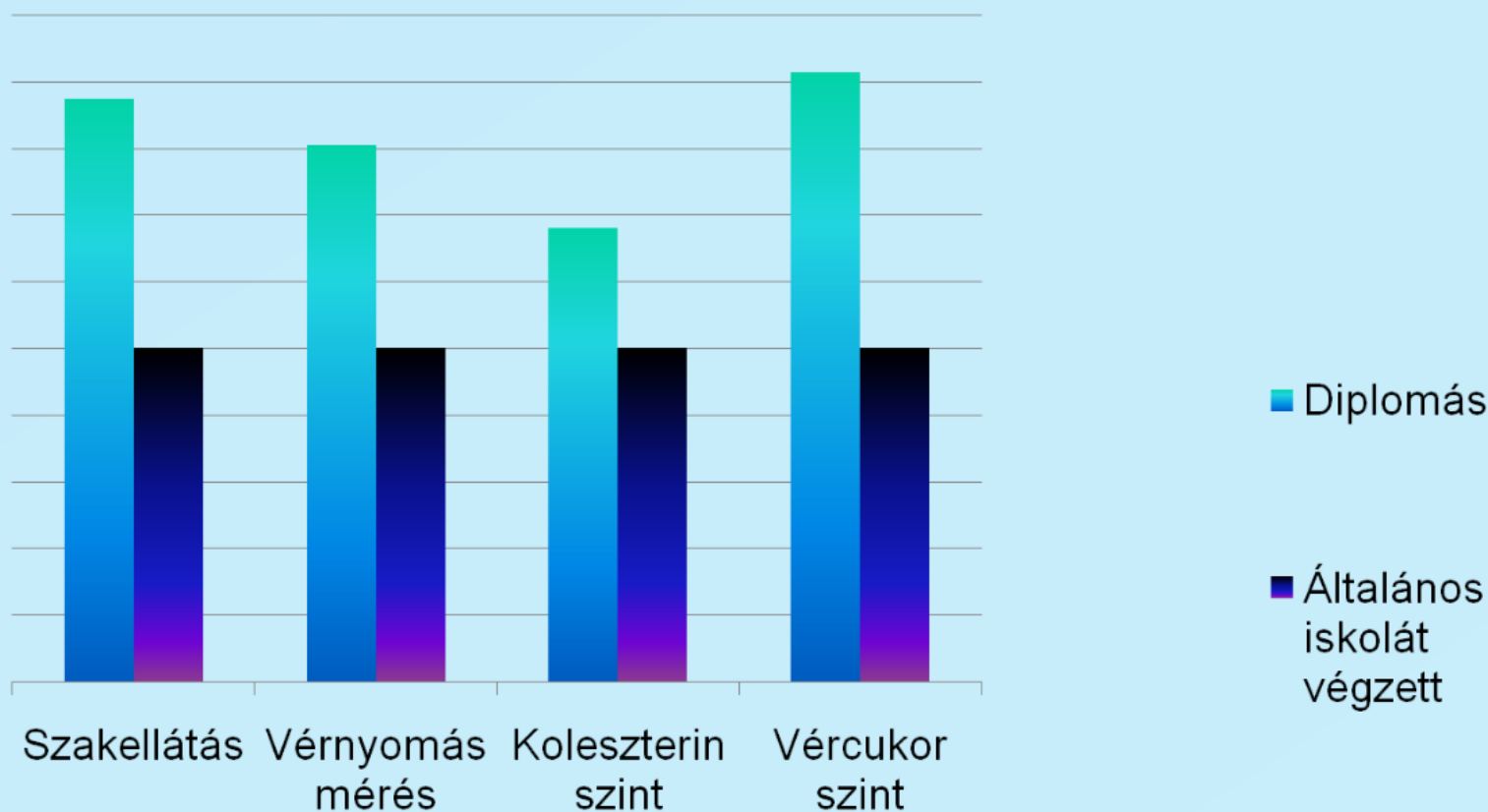
Iskolázottság és egészségi állapot

Egészség megromlásának esélye

(Tárki, 2006)

Iskolázottság és az egészségügyi szakellátás, szűrések igénybevétele

(Tárki 2006)

Magasabb arányú a
bűnelkövetési
hajlandóság

Többlet kiadások:

- Munkanélküliség
- Szociális juttatások
- Egészségügyi kiadások
- Bűnmegelőzés, közrend fenntartása
- Büntetésvégrehajtás kiadásai

Alacsonyabb szintű társadalmi
kohézió és felelős állampolgári
magatartás
(OECD: Better life index)

Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei

Nehezebb munkát találni, könnyebben kerül ki a munkapiacról,
hosszabb ideig munkanélküli

Nehezebben képezhető, kevesebb a tanulási rutinja, kevésbé tud váltani,
kevesbé kockáztat, nehezebben vállalkozik

Alacsonyabb az életkeresete, nehezebb a lakhatás és megélhetés
feltételeinek biztosítása, csak alacsonyabb szintű
szolgáltatásokat tud megvásárolni (sport, egészségügy, kultúra
stb.)

Nagy eséllyel örökíti át a szociális, kulturális és egyéb
hátrányokat

EU 2020 cél: a korai
iskolaelhagyók
arányának 10%-ra
csökkentése

2011-ben az Európai Bizottság a korai iskolaelhagyás mérséklésén dolgozó tematikus munkacsoportot hozott létre.

Korai iskolaelhagyók: azok a 18-24 éves fiatalok, akiknek nincs olyan végzettségük, ami lehetővé teszi a felsőfokú képzésbe való bekapcsolódást.

EU 2009

Korai iskolaelhagyók azok a 18-24 éves fiatalok, akik csak alsó-középfokú vagy annál alacsonyabb szintű végzettséggel rendelkeznek (nálunk befejezett általános iskola) és nem vesznek részt semmilyen képzésben.

Jelenleg elfogadott EU definíció

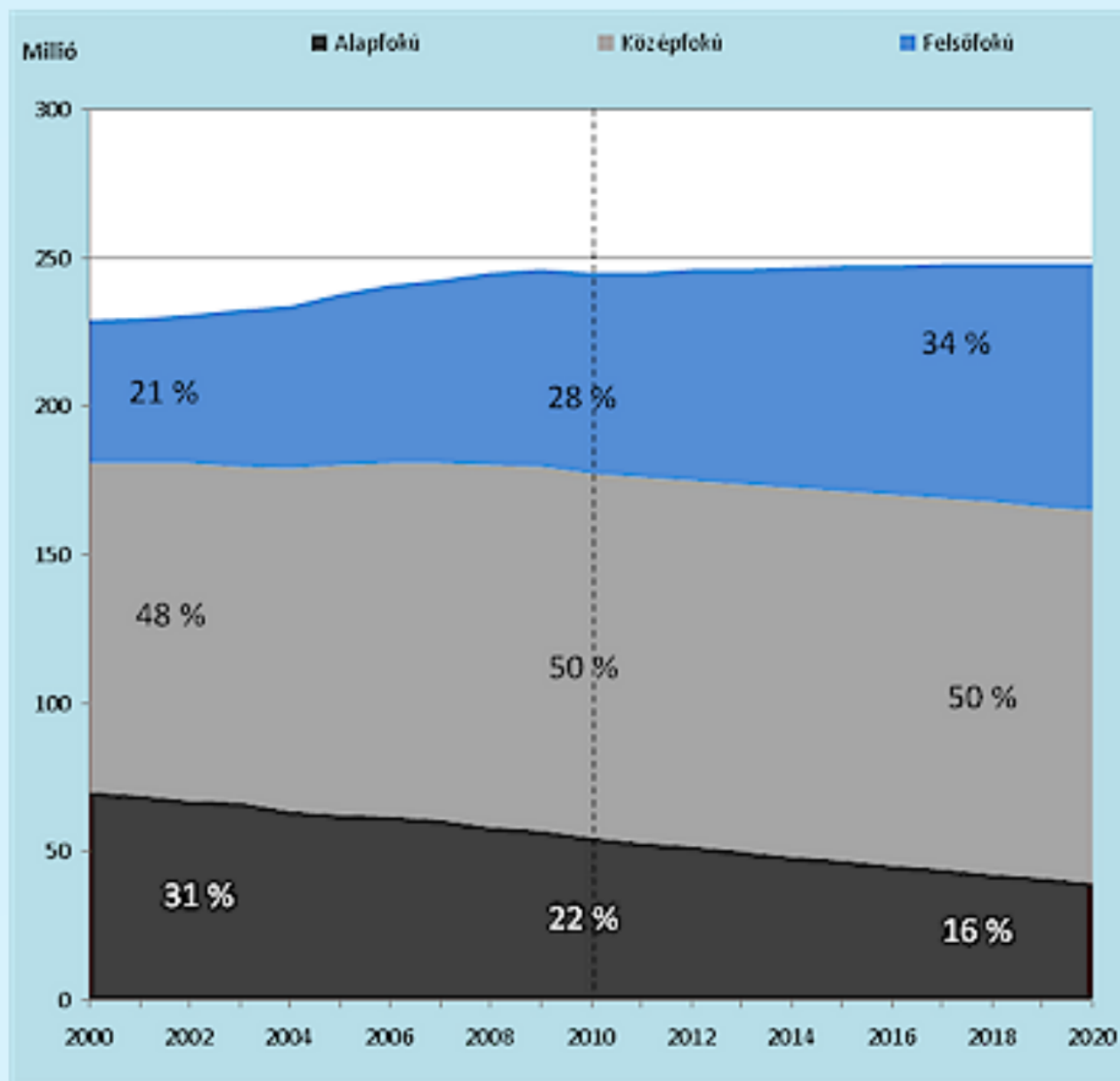
Korai iskolaelhagyók azok a fiatalok, akik a tankötelezettség teljesítése előtt maradtak ki a rendszerből, illetőleg érettségi vagy szakképzettség megszerzése nélkül kerültek ki az oktatásból.

Belgium, FL

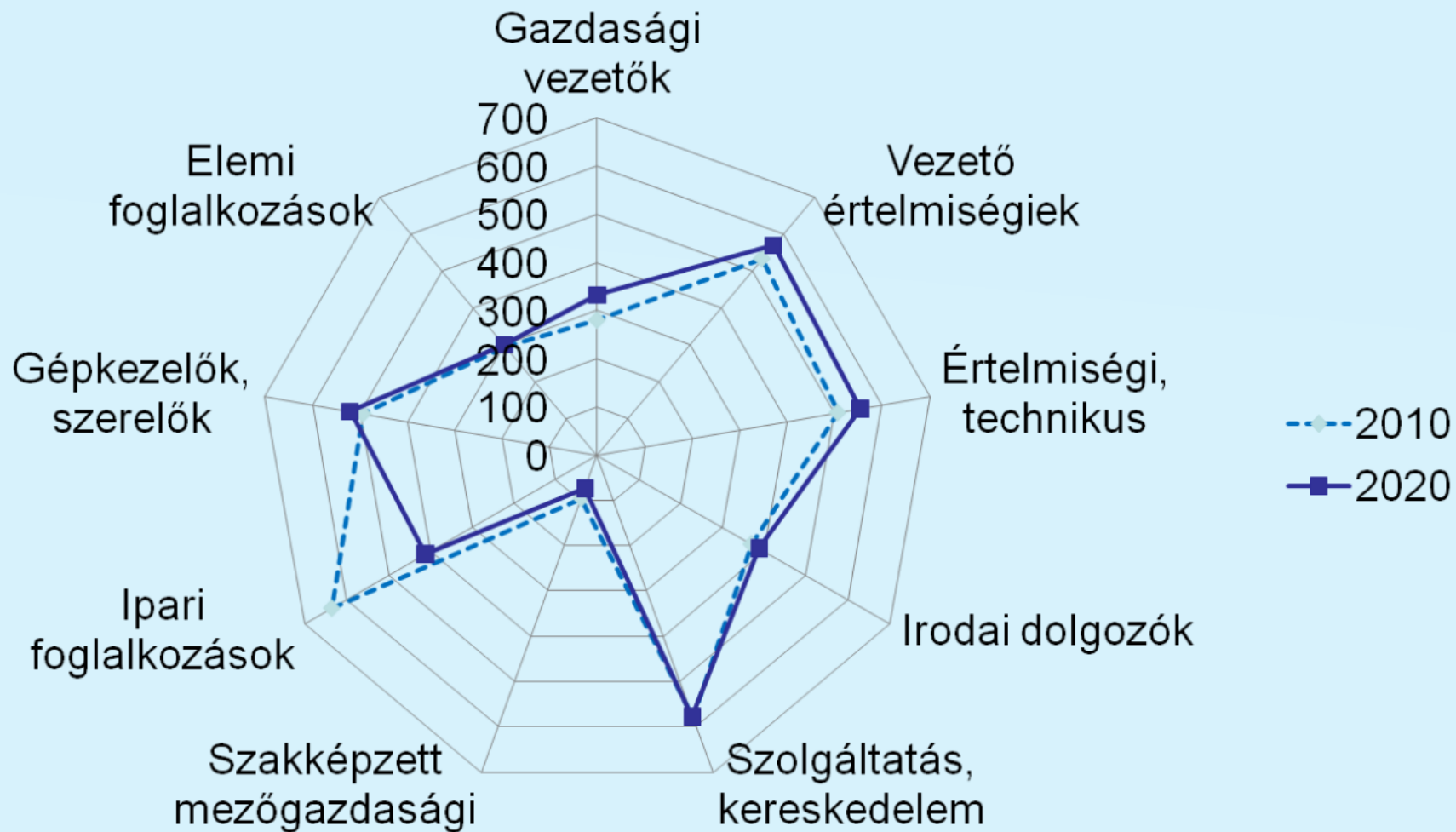
Korai iskolaelhagyók azok a fiatalok, akik nem rendelkeznek felső-középfokú végzettséggel (ISCED 3). Az önkormányzatok feladata nyilvántartani az ilyen 16-19 éves fiatalokat és bevonni őket a képzésbe annak ellenére, hogy a tankötelezettség 16 éves korig tart.

Svédország

Munkahely-kínálati tendenciák képesítési szint szerint, EU 27+

Álláslehetőségek és előrejelzések 2020-ra Magyarországon

Problémák, megoldások

A horai isolaelhagyás veszélyére felhívó jelek:

Small text blocks arranged vertically on the left side of the slide, possibly containing additional information or a list of items.

Regionális eltérések Európában és egyes országokon belül:

Az alacsony kvalifikációval végezhető munkák bősége emeli, míg az alaposabb felkészültséget igénylő ipari övezetek munkaerő-igénye csökkenti a korai iskolaelhagyók arányát.

A gazdasági válság összességében emelte az oktatásban maradók arányát.

Ugyanakkor a duális szakképzést folytató országokban jóval nehezebb gyakorló munkahelyet találni, így van, ahol emiatt is nőtt a szakképzésből kimaradók aránya.

Tényeken, adatokon alapuló, a diákok iskolai pályafutását, életútját követő, megbízható monitoring rendszerre volna szükség.

Észtország: Észt Oktatási Információs Rendszer (EEIS),

Hollandia: Basic Record Database for Education (BRON),

Luxemburg: név szerinti követés,

Magyarországon Kertesi Gábor kutatása 2006-2010 között: 10.000 diák életútjának követése középfokon.

Szükséges volna a korai iskolaelhagyás lehetőségére figyelmeztető jelek korai felismerése (early warning system). Az okok feltárására kutatás zajlik Rotterdamban (ROA), illetőleg és európai szinten is 2013-18 között, 9 ország bevonásával.

A korai iskolaelhagyás veszélyére felhívó jelek:

A tanulási motiváltság, kíváncsiság csökkenése

Az iskolába lépéstől gyenge tanulmányi teljesítmény

Kapott feladatok nem
teljesítése, tanulási
ellenállás,
alulteljesítés

Bukás, éviszmétlés

Iskolai konfliktusok,
ellenálló vagy
agresszív viselkedés,
magatartási problémák

Alkalmi, majd rendszeres
hiányzások, hosszabb ideig tartó,
majd végleges kimaradás

Veszélyeztetettség fennállása

Szociális háttér,
szegénység,
munkanélküliség

**Kulturális háttér, alacsony
iskolázottságú szülők**

Etnikai háttér, migráns lét

SNI, egészségi állapot megváltozása

Az iskolakezdés és az átmenetek
nehézségei, nem megfelelő
szakmaválasztás

Veszélyeztetettség
fennállása

SNI, egészségi állapot
megváltozása

Etnikai háttér, migráns lét

Az iskolához és az átmenetek
nehézségei, nem megfelelő
szakmaválasztás

Kulturális háttér, alacsony
iskolai képzettségű szülők

Szociális háttér,
szegénység,
munkanélküliség

Prevenatív jellegű
intézkedések

Előzetes felmérés

Iskolai felmérés

Előzetes felmérés

SNI - SZP

Iskolai felmérés

PI

Lépésről lépésre
szociális, etnikai
háttérrel

Társadalmi

Arany Állami Program

Újraéledés

Preventív jellegű intézkedések

Biztos Kezdet

Egésznapos iskola

EAZ - ZEP

Életpálya tanácsadás

Gyerekesély Program

Lépésről lépésre óvodában, alsó tagozaton

IPR

Tanodák

Arany János Program

Útravaló

Veszélyzettség
fennállása

28. életévi élet
megváltozása

Első élet, nyugdíj

Az időskor és az életpálya
változást, az életet
szervezés

Sociális helyzet,
szorongás,
szorongás

Életkor, életkor,
szorongás

**Az iskolai életút során
bekövetkező változások**

Személyre
szabott
beavatkozások,
az iskolai
munka
kiegészítőjeként

Kompenzáló,
másodikat
kínáló
beavatkozások

Az iskolai életút során bekövetkező változások

A probléma jellemzően a felső tagozatra lépés, a szakos tanítás megkezdődése után jelentkezik.

A megfigyelhető viselkedési formák hasonlóak a korábbiakhoz: a magatartás megváltozása, ami a diák részéről inkább figyelemfelhívó kiáltásnak számít:

- alulteljesítés, tanulási motiválatlanság, tanulási ellenállás;
- bukás, évismétlés;
- magatartási problémák, iskolai konfliktusok, agresszív viselkedés;
- alkalmi majd rendszeres hiányzások, végül kimaradás.

Az elhanyagolás, kevesebb figyelem miatt generált spirál:

Családi trauma, pl. válás, új házasság, féltestvér, munkanélkülivé válás, megrokkánás stb.

A feszültségek az iskola által nem tolerált viselkedést váltanak ki.

Az otthoni kontroll az iskolai teljesítményre korlátozódik.

Menekülés az iskolából/iskolától (is).

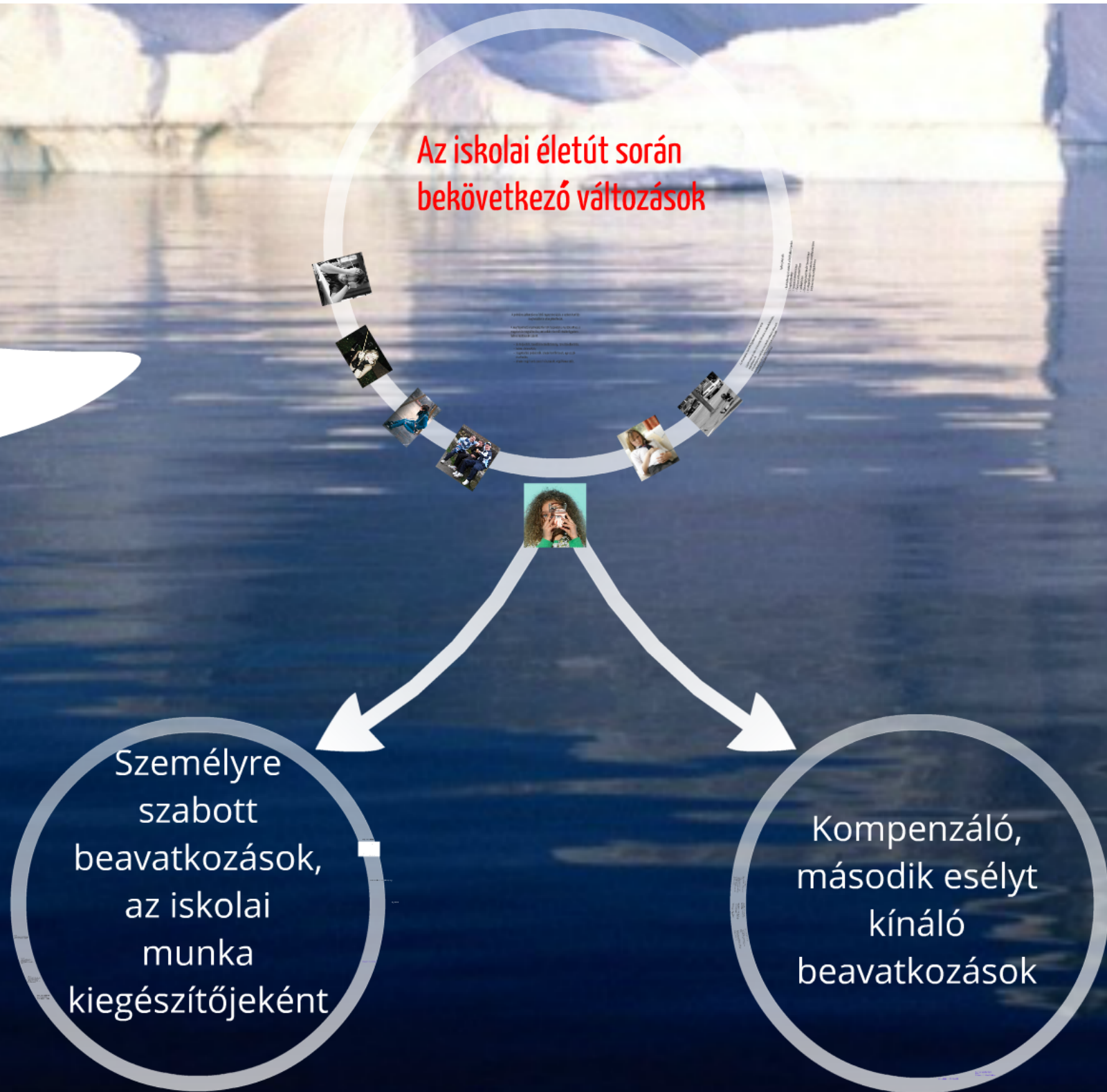

Tipikus jellemzők:

- Bizalmatlanság az iskolával, a felnőttekkel szemben
- Negatív iskolakép
- Tanulási érdeklődés hiánya
- Önismeret, önbizalom hiánya
- Jövőkép hiánya
- Biztonságot jelentő felnőtt támasz hiánya
- Az elfogadottságot a társadalmi normákkal ellentétes értékrend mentén próbálják kivívni

Az iskolai életút során bekövetkező változások

Személyre
szabott
beavatkozások,
az iskolai
munka
kiegészítőjeként

Kompenzáló,
második esélyt
kínáló
beavatkozások

Személyre
szabott
beavatkozások,
az iskolai
munka
kiegészítőjeként

10.04.2021

Litvánia:

Szociálpedagógusok dolgoznak magatartási problémás gyerekekkel és a családjaikkal

Belgium (FR):

Intervenciós teamek dolgoznak a korai
iskolaelhagyás szempontjából
veszélyeztetettnek tekintett diákokkal és a
családjukkal

Portugália:

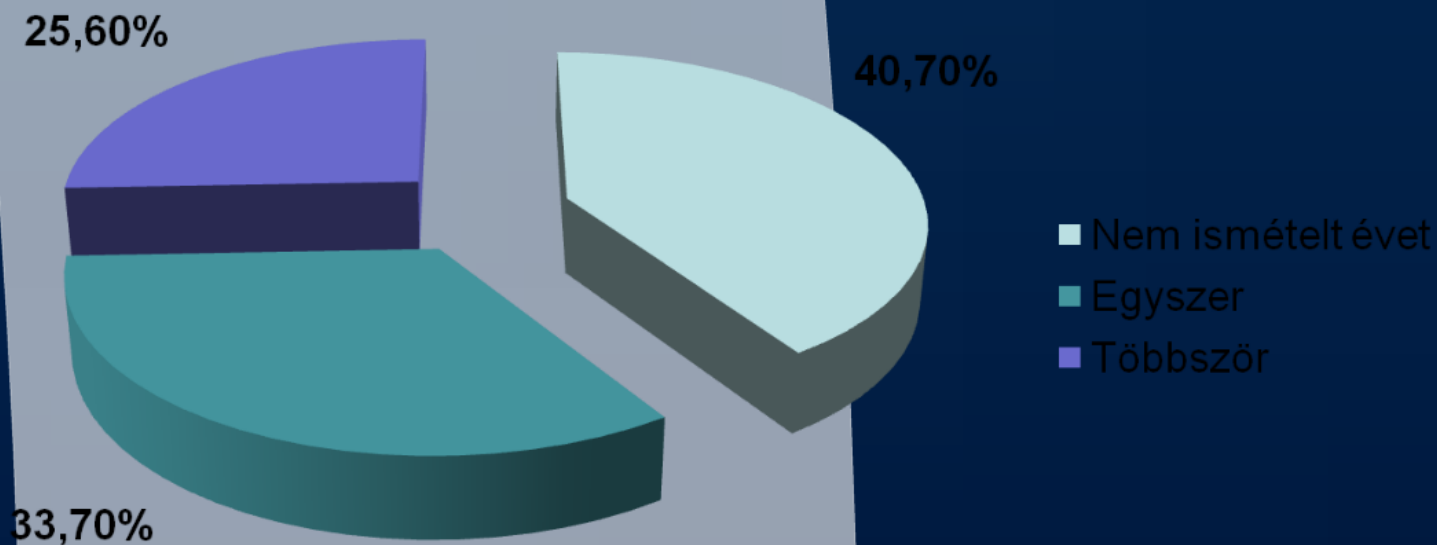
EPIS - civil szervezet kínál az iskolával szoros együttműködést tartva önbizalmat és önismeretet fejlesztő iskolán kívüli programokat 12-15 éves, alacsony tanulási teljesítményű gyerekeknek

Dániában és Írországban átfogó,
és az oktatáson kívülre is
tekintő rendszerek működnek.

Mentor program Hódmezővásárhelyen, Szegeden

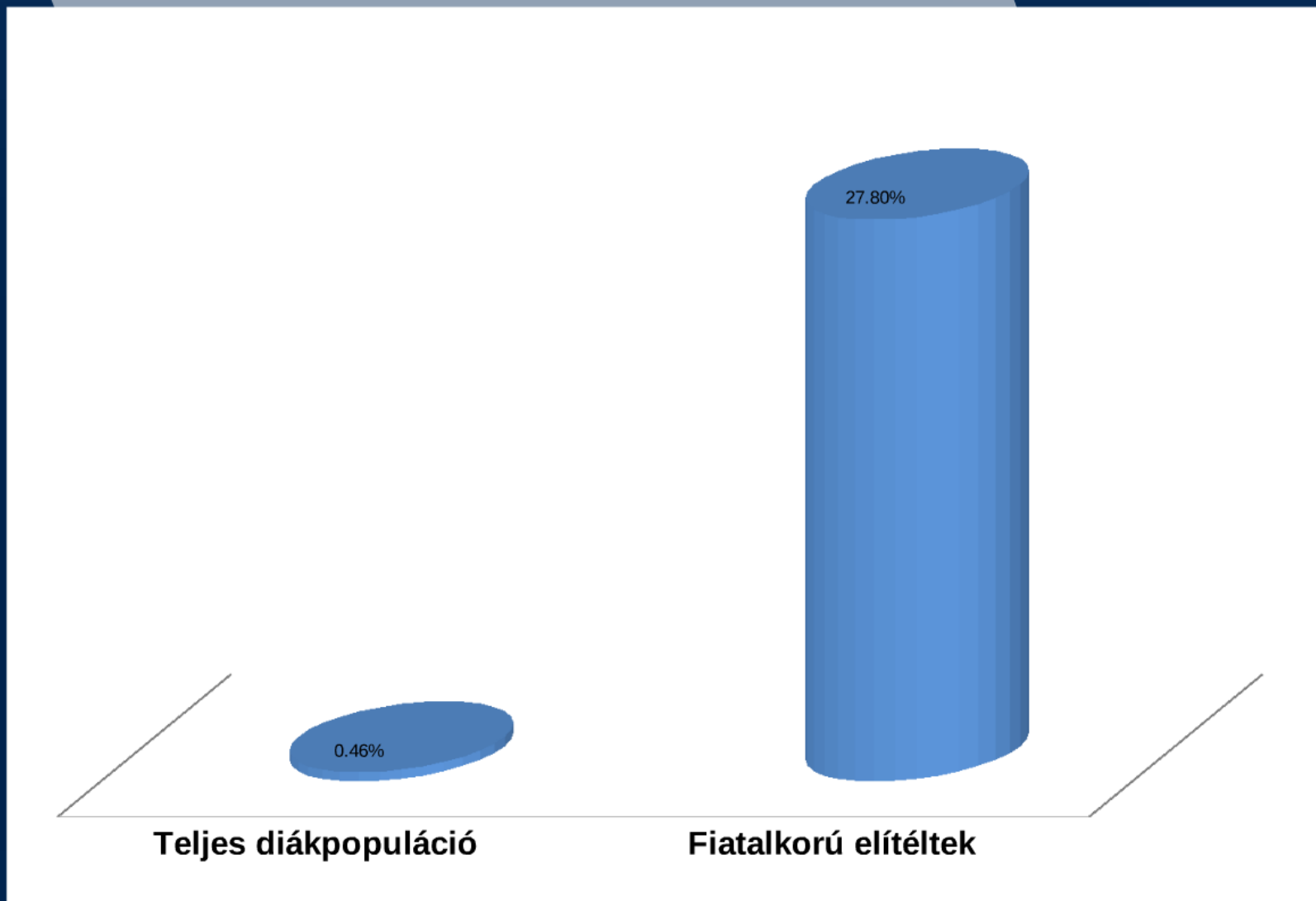
Fiatalokorú elítéltek iskolai eredményessége

Hányszor ismételt évet? (N=217)

(Ligeti, 2008)

Magántanulói státusz

(Ligeti 2008)

Kompenzáló, második esélyt kínáló beavatkozások

Második esély iskolák

1997-2000 között megvalósított EU kísérleti projekt 12 országban, 15 helyszínen

Közös jellemzők:

- Önkormányzati bevonódás / felelősség, az érintett szektorok mozgósítása, bevonása
- Egyénekre összpontosító és a diákok minden szükségletét figyelembe vevő megközelítés
- Mentori, személyes támogatói rendszer
- Munkavállaláshoz szükséges alapkompetenciák fejlesztése, az IKT kiemelt szerepe
- Gyakorlatközelí, moduláris tananyag

2011-ben EU országjelentések elemzése
a korai iskolaelhagyás megelőzésére tett
intézkedésekről:

Bizonyos beavatkozások túlsúlyban, köztük
kiemelkedően gyakori a második esély iskolák
létrehozása, működtetése.

ECORYS kutatás: Mit tanulhat a többségi
oktatás a második esély iskoláktól?

Stabil, rendszerszintű működés: Franciaországban

Második esély iskolahálózat

Nem része az állami oktatásnak, de államilag támogatott

Célja a munkábaálláshoz, munkavállaláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése

Micro Lycée

Az állami oktatás részeként a nagy középiskolákon belül működő kisebb, a legalább egy éve kimaradt tanulókat az érettségi megszerzéséhez segíti.

Adatgyűjtés a kimaradókról - Platformok

Létebizonytalanságban működő alapítványi iskolák

Projektfinanszírozású, néhány évig futó
programok:

Második esély iskolák, FÁK, Tranzit, KID, Dobbantó

A korai iskolaelhagyás megelőzésére irányuló átfogó nemzeti stratégiák kialakítása szükséges

Megelőzés: amikor előre bejósolható, hogy fennáll a korai iskolaelhagyás veszélye - rendszerszintű intézkedések és megoldások tervezése

Beavatkozás: megakadályozni, hogy a lemorzsolódás ténylegesen bekövetkezzék - a megoldás egyes tanulóra irányuló, a beavatkozás iskolai szinten (amit a rendszerszinten biztosított feltételek tesznek lehetővé).

Kompenzációs intézkedések: a rendszerből már kikerült, lemorzsolódott fiatalok visszasegítése az oktatásba-képzésbe - egyéni szükségletekhez igazított megoldások, a rendszer szintjén biztosított támogatással

Átfogó policy van Hollandiában, Írországban.

EU 2020 cél: a korai
iskolaelhagyók
arányának 10%-ra
csökkentése

Bognár Mária: A korai iskolaelhagyás problematikája

Az alacsony iskolázottság társadalmi hatásai
A társadalmi (szociális) kiválasztás (rétegzés) lényegesen erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt. A társadalmi kiválasztás erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt. A társadalmi kiválasztás erősebbé válik az alacsony iskolázottság miatt.

Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei
Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei. Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei. Az alacsony iskolázottság egyénre ható következményei.

EU 2020 cél: a korai iskolaelhagyók arányának 10%-ra csökkentése

21. század igényei
A 21. század igényei. A 21. század igényei. A 21. század igényei.

Problémák, megoldások

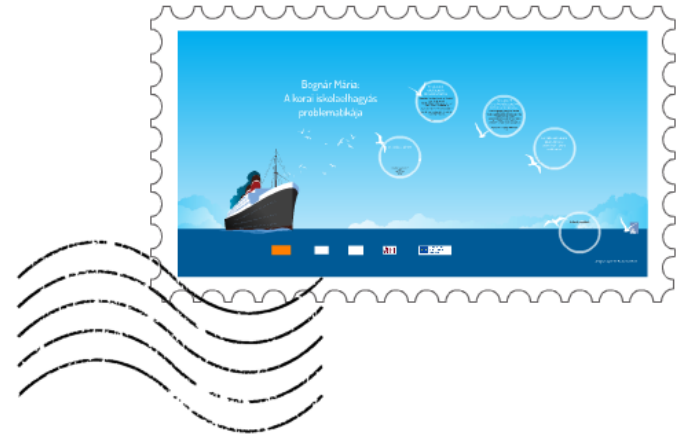
designed by Péter Puklus for Prezi

Nem csupán Magyarország küzd a korai iskolaelgyás problémájával, az egész Unió számára fontos, hogy minél több magasan kvalifikált, innovatív polgára legyen.

Szükséges, hogy a hazai megoldások között kellő figyelmet és gondot fordítsunk azokra a helyzetekre, amelyekben előre bejósolható, hogy fennáll a korai iskolaelhagyás veszélye.

Ugyanakkor az egyes, esetleg sikeresen iskolát kezdő diákok életében is bekövetkezhetnek olyan események, amelyek az oktatási-képzési rendszerből kisodródásukhoz vezethetnek. Nekik egyedi figyelemre, támogatásra van szükségük.

Mindig lesznek olyanok is, akiknek az oktatás és képzés hagyományos keretei között nem sikerül középfokú végzettséget-képzettséget szerezni. Számukra szükséges egy újabb, második esély biztosítása.

Mindenkinek, aki tehet az érdekükben

MAGYARORSZÁG

EURÓPA